

Levéltári Szemle 2022/4. szám

A Levéltári Szemle 4. számának élén szereplő átfogó tanulmány Budapest Főváros Levéltára Tervtárának keletkezésén, felépítésén, a tervtári anyagok bekerülésén, típusain túl a gyűjtemény jövőbeli perspektíváit is tárgyalja (Herédi Attila). Egy korábbi elméleti jellegű tanulmány folytatásaként a gyakorlati tapasztalatokat ismerteti Koltai Gábor a fővárosi oktatási-nevelési szervek maradandó értékű iratainak feltárása és gyűjtése témakörben. A levéltári könyvkiadás egyik gyakorlati szeletét tárgyalja Nagy Attila írása, amely a Magyar Nemzeti Levéltárban a könyvkiadás, -tervezés során alkalmazott tervezési irányelveket és kreatív megoldásokat mutatja be, jó példákkal, képekkel szemléltetve. Levéltártörténet rovatunkban Szántó László Somogy megyei levéltárossal, korábbi igazgatóhelyetttessel olvasható interjú (beszélgetőtárs Farkas Péter). Az 50. évfordulóját ünneplő BME Levéltár történetéről (Batalka Krisztina), valamint a Kecskeméti Református Egyházközség Levéltáráról (Bíró Éva) szerepel még bemutatkozó, ismertető írás e rovatban. A lapszám recenzióval, valamint egyesületi beszámolókkal (FLE, MLVT) zárul.

Herédi Attila: Gondolatok a Tervtárban – Az Építési Ügyosztályok Tervtára Budapest Főváros Levéltárában

A tervtári iratanyag csak hosszas küzdelmet követően, 2007-ben került Budapest Főváros Levéltára őrizetébe. A 900 iratfolyóméternyi anyag magában foglalja az 1873 óta Budapesten felépíteni kívánt összes építmény terveit, műszaki iratait, valamint az engedélyezési dokumentációkat. Az anyagot a levéltár középszinten rendezetten vette át, azóta a teljes állomány mintegy harmadának darabszintű feldolgozása valósult meg. A tanulmány az iratanyag és annak egyéb kiegészítő kutatási lehetőségeinek bemutatásán túl kitér a közeljövőben várható fejlesztési irányokra, s azok megvalósíthatóságának elemzésére is.

Koltai Gábor: A fővárosi oktatás-nevelési szervek maradandó értékű iratainak feltárása és gyűjtése II. – Iratátvételi tapasztalatok

A tanulmány a fővárosi oktatási-nevelési szervek maradandó értékű iratainak gyűjtésére vonatkozó 2017–2022 közötti időszak adatait hivatott összegezni. Az intézményeknél megőrzött iratállomány feltérképezése érdekében első lépésként egy kérdőíves felmérés valósult meg. Ezt követően a visszaérkezett adatok kiértékelésének alapján került sor az egyes intézmények felkeresésére. Első körben azok az intézmények kerültek sorra, amelyek 1920 előtti iratanyag őrzéséről is számot adtak a kérdőívek visszaküldésekor. Az így megvalósult kiszállások komoly iratgyarapodást eredményeztek eddig is, s a megkezdett munka a beérkezett kérdőívekre alapozottan az elkövetkezendő években is várhatóan folytatódni fog. (A teljes tanulmány első része a 70. évfolyam 4. számában (2020) található.)

Nagy Attila: Tervezési irányelvek és kreatív megoldások – Könyvborító-tervezés a Magyar Nemzeti Levéltárban

Az utóbbi években, ahogy a levéltárak igyekeznek egyre inkább a szélesebb közönség felé nyitni, mind fontosabbá vált a tartalmi szempontok mellett egy-egy kiadvány külső megjelenése is. Jelen tanulmány erre vonatkozóan kíván tervezési irányelveket felvázolni. Ennek kapcsán pedig nemcsak arra vállalkozik, hogy általános szempontokat mutasson be,

hanem az egyes kiadványtípusok esetében egy-egy megvalósult jó példa bemutatásán keresztül is igyekeznek mintát nyújtani a levéltári kiadványok tervezésére.

Bíró Éva: A Kecskeméti Református Egyházközség Levéltára – Az egyházközség vázlatos története fontosabb iratai tükrében

A Kecskeméti Református Egyházközség Levéltára mint önálló intézmény igen régi múltra tekint vissza, ám mint nyilvános levéltár, csak 2014-ben kezdte meg működését. A tanulmány az elmúlt évek munkájának és a jövőbeli változásoknak a felvillantásán túl az egyházközség múltjának bemutatására fókuszál. Teszi ezt oly módon, hogy abból ne csupán Kecskemét reformátusságának elmúlt évszázadai elevenedjenek meg, hanem betekintést nyerhessen az olvasó a levéltár őrizetében álló gazdag forrásanyagba, legyen szó azokban magáról a gyülekezetéről, vagy az annak fenntartásában működő intézményekről.

Batalka Krisztina: 50 éves a BME Levéltár

Bár az 1950-es évektől kezdődően terítéken volt a Műszaki Egyetemen keletkező iratok összegyűjtésének és megőrzésének kérdése, végül csak 1972-ben kerülhetett sor az egyetem levéltárának megszervezésére. E beszámoló az elmúlt ötven évről kíván tanúskodni. Bemutatja az intézmény történetét, az őrzött iratanyagot, az elmúlt évtizedekben elvégzett munka kihívásait, eredményeit. Egyúttal rövid ismertetést nyújt az 50. évfordulóra emlékező 10. Műegyetemi Levéltári Nap eseményeiről is.